

Sygn. akt IV U 1090/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania A. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 13 października 2015 roku nr (...)

w sprawie A. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu A. Z. emeryturę od dnia 01 września 2015 roku.

Sygn. akt IVU 1090/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 stycznia 2016 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 13.10.2015 r. odmówił A. Z. przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162 poz 1118 z zm), ponieważ nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia prawa do tego świadczenia, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tylko 9 lat , 3 miesiące i 5 dni. Organ rentowy nie uznał jako pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 06.06.1980 r. do 30.04.1993 r, ponieważ brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach jak również innej dokumentacji archiwalnej w oparciu o którą można by było ustalić charakter wykonywanej pracy, ponadto w okresie od 01.08.1990 r. do 30.04.1993 r. praca nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

A. Z. w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ w okresach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. w okresie od 06.06.1980 r. do 30.04.1993 r. pracował w warunkach szczególnych jako blacharz dekarz i w związku z tym posiada 15-lat pracy w warunkach szczególnych. Nie posiada świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z tego okresu, a pracodawca nie istnieje. Sporne okoliczności zamierza wykazać zeznaniami świadków.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie w związku z niespełnieniem przez odwołującego przesłanek z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. Z. urodzony w dniu (...) ukończył 60 lat. Odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym, nieskładkowym i uzupełniającym w wymiarze 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Organ rentowy uznał odwołującemu jako pracę w szczególnych warunkach pracę w okresach: od 26.11.1975 r. do 28.02.1976 r., od 01.07.1976 r. do 31.08.1977 r., od 20.10.1977 r. do 30.04.1980 r. i od 01.09.1993 r. do 31.12.1998 r. - w łącznym wymiarze 9 lata, 3 miesiące i 5 dni.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 28.09.2015 r. odwołujący się wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek z dnia 28.09.2015 r. –k. 1-4 ar czII).

Odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. w okresie od 06.06.1980 r. do 31.07.1990 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, a w okresie od 01.08.1990 r. do 30.04.1993 r. na ½ etatu. Odwołujący był zatrudniony na stanowisku blacharz dekarz i w okresie od 06.06.1980 r. do 31.07.1990 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace dekarzkie i prace blacharskie tj. usuwał dotychczasowe pokrycie dachu tj. papę i układał w to miejsce blachę ewentualnie kładł nową warstwę lepiku i układał nową papę. Pracował na terenie bloków w N.. W okresie od 23.01.1982 r. do 14.04.1983 r. odwołujący był oddelegowany do pracy na budowie eksportowej na W., gdzie pracował w fabryce (...) jako blacharz dekarz tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy remontował dachy i układał pokrycia dachów na budynkach znajdujących się na terenie zakładu.

/dowód: świadectwo pracy z dnia 30.04.1993 r. –k. 61 ar czI,

akta osobowe,

zeznania świadka M. O. –k. 15 as,

zeznania świadka J. P. –k. 16v as,

zeznania odwołującego –k. 16 as/.

Sąd zaakceptował w całości zeznania świadków współpracowników odwołującego w poszczególnych okresach tj. M. O. i J. P. potwierdzające, że A. Z. wykonywał w sposób ciągły i stale pracę w szczególnych warunkach w wymiarze pełnego etatu w Przedsiębiorstwie (...) w K. na stanowisku blacharz dekarz w okresie od 06.06.1980 r. do 31.07.1990 r. tak w trakcie zatrudnienia w kraju jak i w okresie zatrudnienia na budowie eksportowej na W.. Depozycje odwołującego i świadków w tym zakresie były spójne, konkretne i wzajemnie się uzupełniały. W szczególności świadkowie jednoznacznie stwierdzili, że odwołujący stale i pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy remoncie i poszyciu dachów na budynkach oraz na układaniu pokrycia dachowego od podstaw. Sąd nie doszukał się w zeznaniach tych świadków okoliczności, które mogłyby podważyć ich walor dowodowy.

Także zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ były spójne konsekwentne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności. Depozycje te potwierdziły wypowiedzi świadków - współpracowników odwołującego w poszczególnych okresach, że praca świadczona była w warunkach szkodliwych, a brak jest jakichkolwiek uzasadnionych podstaw, aby odmówić im właściwego dla nich waloru dowodowego. Wszystkie słuchane w sprawie osoby potwierdzały, że odwołujący pracował tylko przy układaniu i remoncie dachów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, w szczególności zalegających w aktach rentowych oraz aktach osobowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak

było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy A. Z. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy A. Z. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. w okresie od 06.06.1980 r. do 31.07.1990 r. skoro nie dysponował świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania świadków i zeznania odwołującego słuchanego w charakterze strony.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym

stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udawadniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie odwołujący nie dysponował świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres od 06.06.1980 r. do 31.07.1990 r., zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę na podstawie zeznań świadków, jego zeznań oraz dowodów z dokumentów. W oparciu o nie Sąd ustalił, iż odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. w okresie od 06.06.1980 r. do 31.07.1990 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku blacharz dekarz i stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace dekararskie i prace blacharskie tj. usuwał dotychczasowe pokrycie dachu tj. papę i układał w to miejsce blachę ewentualnie kładł nową warstwę lepiku i układał nową papę. Pracował na terenie bloków w N.. W okresie od 23.01.1982 r. do 14.04.1983 r. odwołujący był oddelegowany do pracy na budowie eksportowej na W., gdzie pracował w fabryce (...) jako blacharz dekarz tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy remontował dachy i układał pokrycia dachów na budynkach znajdujących się na terenie zakładu. Praca na tym stanowisku dekarz blacharz określona generalnie jako prace dekararskie została zaliczona zgodnie z wykazem A dział V pkt. 9 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Okres od 01.08.1990 r. do 30.04.1993 r. z uwagi na pracę na 1/2 etatu nie podlegał doliczeniu. Nawet po uwzględnieniu odwołującemu tylko pracy w kraju u tego pracodawcy od 06.06.1980 r. do 22.01.1982 r. i od 15.04.1983 r. do 31.07.1990 r. i uwzględnieniu okresu już uznanego przez organ rentowy w wymiarze 9 lat 3 miesiące i 5 dni odwołujący legitymuje się ponad 15 letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). A. Z. osiągnął wiek 60 lat (...)posiada wymagany okres zatrudnienia (25 letni okres składkowy, nieskładkowy i uzupełniający), a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uwzględnieniu spornych okresów pracy w warunkach szczególnych tj. od 06.06.1980 r. do 22.01.1982 r. i od 15.04.1983 r. do 31.07.1990 r., kiedy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako blacharz dekarz wykonując prace dekararskie i po doliczeniu już uznanego okresu pracy w warunkach szczególnych przez organ rentowy - legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Dlatego też mając na uwadze powyższe rozważania Sąd działając na mocy wskazanych wyżej przepisów prawa zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał odwołującemu A. Z. prawo do emerytury od dnia 01.09.2015 r., to jest od miesiąca, w którym zgłosił wniosek o

emeryturę stosownie do treści art. 129 ust. 1 powołanej ustawy. Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 k.p.c. w sentencji wyroku.